* 1498 - ವಾಸ್ಕೋಡಿಗಾಮ => (ಕ್ಯಾಲಿಕಟ್)
* ರಾಬರ್ಟ್ ಕ್ಲೈವ್ => ಬಂಗಾಳದ ಪ್ರಥಮ ಗವರ್ನರ್
  = (ದ್ವಿಸರ್ಕಾರ ಪದ್ಧತಿ)
  ಬಂಗಾಳ, ಬಿಹಾರ & ಒರಿಸ್ಸಾದಲ್ಲಿ
* [1773 -> ರೆಗ್ಯುಲೇಟಿಂಗ್ ಕಾಯಿದೆ]
* ಬಂಗಾಳದ ಗವರ್ನರ್ => ಬಂಗಾಳದ ಗವರ್ನರ್ ಜನರಲ್ ಆಗಿ ಬದಲಾವಣೆ
=> ಮೊದಲ ಬಂಗಾಳದ ಪ್ರಥಮ ಗವರ್ನರ್ ಜನರಲ್ => (ಲಾರ್ಡ್ ವಾರನ್ ಹೇಸ್ಟಿಂಗ್ಸ್)
ದ್ವಿಸರ್ಕಾರ ಪದ್ಧತಿ ರದ್ದು ಮಾಡಿದ್ರು.

(ಪಿಟ್ಸ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಾಯ್ದೆ (1784))
Board of Control -> ರಾಜಕೀಯ ವಿಷಯಕ್ಕೆ
Board of Directors -> ವಾಣಿಜ್ಯ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ

(ಚಾರ್ಟರ್ ಕಾಯ್ದೆ (1813))
* Educationಗೆ 1 ಲಕ್ಷ ಕೊಟ್ಟಿದ್ರು
* ಕ್ರೈಸ್ತ ಮತ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ

ಚಾರ್ಟರ್ ಕಾಯ್ದೆ - 1833
* ಬಂಗಾಳದ ಗವರ್ನರ್ ಜನರಲ್ => [ಭಾರತದ ಗವರ್ನರ್ ಜನರಲ್ ಆಗಿ ಬದಲಾವಣೆ]
* ಮೊದಲ ಭಾರತದ ಗವರ್ನರ್ ಜನರಲ್ => (ವಿಲಿಯಂ ಬೆಂಟಿಂಕ್)
* ಇದರಲ್ಲಿ [illegible] ಕಾನೂನು ಸದಸ್ಯ -> (ಥಾಮಸ್ ಮೆಕಾಲೆ)

ಚಾರ್ಟರ್ ಕಾಯ್ದೆ = 1853
* ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷೆ
* 1835 ರಲ್ಲಿ ಮೆಕಾಲೆ ಆಯೋಗ - ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಒತ್ತು

ಮೊದಲ Train => (ಮುಂಬೈ to ಥಾಣೆ)
* ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮ => (1857)

ಭಾರತದ ಗವರ್ನರ್ ಜನರಲ್ => [ಭಾರತದ ವೈಸರಾಯ್ ಆಗಿ ಬದಲಾವಣೆ] (***)
ಮೊದಲ ವೈಸರಾಯ್ = (ಲಾರ್ಡ್ ಕ್ಯಾನಿಂಗ್)
Board of Control
Board of Director } ರದ್ದು <- 1858 ರ ಭಾರತ ಕಾಯ್ದೆ.

ಭಾರತೀಯ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಕಾಯ್ದೆ (1861) (ಕ್ಯಾನಿಂಗ್)
- ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ಗೆ ಭಾರತೀಯರ ಸೇರ್ಪಡೆ

1909 ರ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಕಾಯ್ದೆ (ಮಿಂಟೋ ಮಾರ್ಲೆ ಕಾಯ್ದೆ)
1905 ರಲ್ಲಿ ಬಂಗಾಳದ ವಿಭಜನೆ => (ಲಾರ್ಡ್ ಕರ್ಜನ್)
ಕೋಮುವಾದದ ಪಿತಾಮಹ (ಲಾರ್ಡ್ ಮಿಂಟೋ)
-> ವೈಸರಾಯ್‌ಗೆ ಭಾರತೀಯರ ಸೇರ್ಪಡೆ
=> ಸದಸ್ಯರು => (ಸತ್ಯೇಂದ್ರ ಪ್ರಸನ್ನ ಸಿನ್ಹಾ)

1919 ಮಾಂಟೆಗೋ - ಚೆಮ್ಸ್‌ಫರ್ಡ್ ಕಾಯ್ದೆ
-> ಭಾರತದ ವೈಸರಾಯ್ ಆಗಿದ್ದವರು => ಚೆಮ್ಸ್‌ಫರ್ಡ್
ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಆಫ್ ಸ್ಟೇಟ್ => ಮೇಲ್ಮನೆ
ಲೆಜಿಸ್ಲೇಟಿವ್ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ => ಕೆಳಮನೆ } ರಚನೆ

1927 - ಸೈಮನ್ ಆಯೋಗ
-> ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಇದ್ದರು
1928 ರಲ್ಲಿ "ಸೈಮನ್ go back" ಚಳುವಳಿ ಆರಂಭವಾಯಿತು -> [illegible]
* ಇದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು - ಮೋತಿಲಾಲ್ ನೆಹರು
1929 -> ಲಾಹೋರ್ ಅಧಿವೇಶನ -> ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ -> ಜವಹರಲಾಲ್ ನೆಹರು

1930 -> ಕಾನೂನು ಭಂಗ ಚಳುವಳಿ
ದಂಡಿ ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ
1930 -> ಮೊದಲ ದುಂಡುಮೇಜಿನ ಪರಿಷತ್ತು
1931 -> ಎರಡನೇದು
1932 -> ಮೂರನೇದು

1935 = ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಕಾಯ್ದೆ (ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನ ಮೂಲ ನಕ್ಷೆ)
- ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಒಕ್ಕೂಟ
1935 = (RBI) ರಚನೆ
1942 = ಕ್ರಿಪ್ಸ್ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ = ಚರ್ಚಿಲ್ (ವಿನ್‌ಸ್ಟನ್)
1942 = ಕ್ವಿಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಚಳುವಳಿ
1946 = ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಆಯೋಗ
1947 = ಭಾರತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕಾಯ್ದೆ = ಲಾರ್ಡ್ ಮೌಂಟ್ ಬ್ಯಾಟನ್
[ಆರ್ಟಿಕಲ್ 370 Related to ಜಮ್ಮು ಕಾಶ್ಮೀರ]

A46 - SC, ST ಜನರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರ್ಥಿಕ
A47 - ಪೌಷ್ಟಿಕ, ಮಾದಕವಸ್ತು ನಿಷೇಧ
A48 - ಗೋಹತ್ಯೆ ನಿಷೇಧ, ವನ್ಯ ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿ ರಕ್ಷಣೆ
A51 - ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಾಂತಿ, ಸಂಬಂಧ ರಕ್ಷಣೆ
A49 - ಸ್ಮಾರಕಗಳ ರಕ್ಷಣೆ
ಗಾಂಧಿ ತತ್ವ - (A40, 43, 46, 47, 48)
ಸಮಾಜ ತತ್ವ - (A.39, 41, 42)
ಉದಾರವಾದಿ ತತ್ವ - (45, 49, 50)

ಮೂಲಭೂತ ಕರ್ತವ್ಯ
→ 42ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ - 1976 (11 ಕರ್ತವ್ಯಗಳು)
→ ರಷ್ಯಾದಿಂದ ಎರವಲು
→ ಸ್ವರ್ಣಸಿಂಗ್ Comitee
→ A51 (a)

ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ (ಸಂಸತ್ತು) → president + LS + RS

ಕೇಂದ್ರದ ಮೊದಲ ಪ್ರಜೆ → ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ
ರಾಜ್ಯದ ಮೊದಲ ಪ್ರಜೆ → ಗವರ್ನರ್

A52 - ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಹುದ್ದೆ
A53(2) - ಮುಖ್ಯದಂಡನಾಯಕ
A54 - ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಚುನಾವಣೆ
LS + RS ಇಂದ ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರ ಹಾಕುವ ಮತ
ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳ ವಿಧಾನಸಭೆಯಿಂದ ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಹಾಕುವ ಮತ.
A155 → ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ನೇಮಕ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯು.
A55 → ಚುನಾವಣೆಯ ವಿಧಾನ
A56
56(1) → ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಅಧಿಕಾರ ಅವಧಿ (5 ವರ್ಷ)
56(1A) → ರಾಜೀನಾಮೆಯನ್ನು ಉಪರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗೆ
A156(1) → ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಸಾದವರೆಗೆ / ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಇಚ್ಛೆ ಇರುವ ವರೆಗೆ
→ ರಾಜೀನಾಮೆ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗೆ
→ 5 ವರ್ಷ
A58 → ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ - 35 ವರ್ಷ
A60 → ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಪ್ರಮಾಣ ವಚನ
ಬೋಧಿಸುವವರು ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು
A61 → ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಪದಚ್ಯುತಿ
ಕಾರಣ → ಸಂವಿಧಾನ ಉಲ್ಲಂಘನೆ (14 ದಿನಗಳ ಮುಂಚೆ ನೋಟೀಸ್ ನೀಡಿ), LS ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ 1/4 ರಷ್ಟು ಸಹಿ ...

ಶಾಸಕಾಂಗ
→ ಶಾಸನ, ಕಾನೂನುಗಳ ರಚಿಸುವವರು
→ president, ಲೋಕಸಭೆ, ರಾಜ್ಯಸಭೆ → parliment

ಕಾರ್ಯಾಂಗ
→ ಶಾಸಕಾಂಗ ರೂಪಿಸಿದ ಕಾನೂನು ಜಾರಿ ತರುವವರು
→ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ, Cabinate, ಎಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, C+M ಈ cabinet

ನ್ಯಾಯಾಂಗ
→ ಶಿಕ್ಷೆ, ತೀರ್ಪುಗಳು (ಕೋರ್ಟ್‌ಗಳು)
→ ನ್ಯಾಯಾಂಗವನ್ನು ಕಾರ್ಯಾಂಗದಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ

157 ರಾಜ್ಯಪಾಲ 35 ವರ್ಷ
158) ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಪ್ರಮಾಣವಚನ
ಆಯಾ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು

A62 → ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಸ್ಥಾನ ಖಾಲಿಯಾದರೆ
→ 6 ತಿಂಗಳ್ಳ ಒಳಗೆ ಚುನಾಯಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ

A72 → ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಕ್ಷಮಾದಾನ
→ ಮರಣದಂಡನೆ ರದ್ದು

A75 → ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ನೇಮಕಮಾಡುತ್ತಾರೆ
ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ & ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಸದಸ್ಯರ

A76 → ಅಟಾರ್ನಿ ಜನರಲ್ (ಸುಪ್ರೀಂ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ನೇಮಕ ಮಾಡೋರು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು)

ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಕಾನೂನು ಸಲಹೆಗಾರ → ಅಟಾರ್ನಿ ಜನರಲ್

A217 → ರಾಜ್ಯ ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ನೇಮಕ - ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯಿಂದ

ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಅಧಿಕಾರಗಳು.

A124(2) → ಸುಪ್ರೀಂಕೋರ್ಟ್ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ನೇಮಕ
A148(1) → ಆಡಿಟರ್ ಜನರಲ್ ನೇಮಕ
A155 → ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ನೇಮಕ
A280(1) - ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ & ಸದಸ್ಯರ ನೇಮಕ
A361(1) - UPSC ದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ & ಸದಸ್ಯರ ನೇಮಕ
A80(1)(a) 12 ಜನರ ನಾಮಕರಣ - ರಾಜ್ಯಸಭೆಗೆ
(ಸಾಹಿತ್ಯ, ವಿಜ್ಞಾನ & ಕಲೆ, ಸಮಾಜಸೇವೆಗಳಲ್ಲಿ
238 + 12

ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅಧಿಕಾರ

→ 18 ನೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ.

A352 - ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಘೋಷಣೆ
- ಯುದ್ಧಗಳಿಂದ (Like ಪಾಕ್/India)
- ಬಾಹ್ಯ ಆಕ್ರಮಣ
- ಆಂತರಿಕ ಸಶಸ್ತ್ರ ದಂಗೆ

A356 - ರಾಜ್ಯ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ (ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್ ರೂಲ್)
- ಗವರ್ನರ್ ಕಾರಣದಿಂದ
- → ಮೊದಲ ರಾಜ್ಯ ಪಂಜಾಬು

A360 - ಹಣಕಾಸು ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ

A-161 → ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಕ್ಷಮಾದಾನ
→ ಮರಣದಂಡನೆ ರದ್ದು ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ
ಬದಲಿ ತಡೆ ಹಿಡಿಯಬಹುದು

A-164 - ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ನೇಮಕ &
ಅವರ ಸಲಹೆಯಿಂದ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ನೇ..

A-165 → ಅಡ್ವೊಕೇಟ್ ಜನರಲ್‌ರ ನೇಮಕ by
ರಾಜ್ಯಪಾಲ.

ಭಾರತದ ಸಂಸತ್ತು

ರಾಜ್ಯಸಭೆ (ಮೇಲ್ಮನೆ) ——— **ಲೋಕಸಭೆ (ಕೆಳಮನೆ)**

- → ಗರಿಷ್ಠ 250
- → ಅಧಿಕಾರಾವಧಿ 6 ವರ್ಷ
- A84(B) → 30 ವರ್ಷ

ಲೋಕಸಭೆ:
- ಗರಿಷ್ಠ 552 ಸದಸ್ಯರು
- 5 ವರ್ಷ
- 25 ವರ್ಷ

ರಾಜ್ಯಸಭೆಯ ರಚನೆ (ಶಾಶ್ವತ ಸಂಸ್ಥೆ)

A80 → 80(1)(A) → 12 ಜನ ಆಯ್ಕೆ - 6 ವರ್ಷ ಅವಧಿಗೆ
80(1)(B) - 238 ಜನ ರಾಜ್ಯ & ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಆಯ್ಕೆ

A89 → ರಾಜ್ಯಸಭೆ

ಸಭಾಪತಿಗಳು → ಉಪರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳಾಗಿರುತ್ತಾರೆ

ಹೆಚ್ಚು ರಾಜ್ಯಸಭೆ seat	
ಉತ್ತರಪ್ರದೇಶ	31
ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ	19

ಲೋಕಸಭೆ.

- → ರಾಜ್ಯಗಳಿಂದ - 530
- → ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ - 20
- → **ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೋಕಸಭೆ ಒಟ್ಟು ಸದಸ್ಯರು 543**

ಹೆಚ್ಚು → ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ - 80
ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ - 48

A87 - ಪ್ರಥಮ ಅಧಿವೇಶನ ನಂತರದ ಭಾಷಣ.

ಲೋಕಸಭೆ
ಸ್ಪೀಕರ್ - A93 ಸ್ಪೀಕರ್ & ಉಪ ಸ್ಪೀಕರ್ ಆಯ್ಕೆ
ಮೊದಲ ಸ್ಪೀಕರ್ - GV ಮಾವಳಂಕರ್ (1952-57)
ಈಗ - ಓಂ ಬಿರ್ಲಾ

ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ.

- → **ಬ್ರಿಟನ್ ಮಾದರಿ ಸಂಸದೀಯ ಪದ್ಧತಿ**
- → Named by ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ **A75(1) → ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುಮತ ಪಡೆದ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕ**

ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ವರ್ಗೀಕರಣ.
75
- ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಮಂತ್ರಿಗಳು
- ಸಹಾಯಕ/ರಾಜ್ಯ ಮಂತ್ರಿ
- ಉಪ ಸಚಿವರು / ಉಪ ಮಂತ್ರಿ.

ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಗಾತ್ರ

A91 → 15% ಮೀರುವಂತಿಲ್ಲ.

CAG (Controller & Auditor General)

ಭಾರತದ ಮಹಾಲೇಖಪಾಲರು & ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧಕ

A(148) = ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ನೇಮಕ ಮಾಡುವರು.

> ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಣದ ರಕ್ಷಕರು

ಅಧಿಕಾರಾವಧಿ = 6 ವರ್ಷ ಅಥವಾ 65 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸು

ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್

> ಜನವರಿ 28.1950 ರಂದು ಸ್ಥಾಪನೆ.
> ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿದೆ.
> ಸಂವಿಧಾನದ 5ನೇ ಭಾಗ (A 124-147)

124

124(1) -> ಶ್ರೇಷ್ಠ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು & ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿರಬೇಕು.

124(2) -> ಕೇಂದ್ರ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಸಲಹೆಯಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರು ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

65 ವರ್ಷ ತುಂಬುವವರೆಗೆ.

ರಾಜೀನಾಮೆ - ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗೆ.

124(3) -> High court ನಲ್ಲಿ 10 ವರ್ಷ ಸೇವೆ ಅಥವಾ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾಗಿ 5 ವರ್ಷ ಸೇವೆ.

A(143) -> ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರು ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನಿಂದ ಸಲಹೆ

ಅಧಿಕಾರ.

> ರಾಜ್ಯಗಳ ನಡುವೆ ಜಗಳ ಗಲಾಟೆ ವಿವಾದಗಳು (Ex:- ಕಾವೇರಿ ನದಿಗಳ ವಿವಾದ) (131 ವಿಧಿ)

ಒಟ್ಟು
1+33
ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು
Chief Justice

ಧ್ಯೇಯ ವಾಕ್ಯ

ಯತೋ ಧರ್ಮಸ್ತತೋ ಜಯ

ವಿಧಾನಪರಿಷತ್ತಿರುವ ರಾಜ್ಯ -> ಆಂಧ್ರ, ಬಿಹಾರ, ಕರ್ನಾಟಕ, ತೆಲಂಗಾಣ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಉತ್ತರಪ್ರದೇಶ.

ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ & ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ

A 163 -> ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡಲು CM ನ ನೇತೃತ್ವದ & ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವಿರಬೇಕು.

A164 - ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ರಚನೆ

ರಾಜ್ಯದ ಅಡ್ವೊಕೇಟ್ ಜನರಲ್ (A165 ಪ್ರಕಾರ)

> ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಸಲಹೆ ಮೇರೆಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲ ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.
> High court ನಲ್ಲಿ 10 ವರ್ಷ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿರಬೇಕು.

Total High court - 25

ಸಂವಿಧಾನದ 73ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ

> P.V ನರಸಿಂಹರಾವ್ ನೇತೃತ್ವದಿಂದ
> 24/4/1992 ಜಾರಿ
> ಈ ಪಂಚಾಯತ್ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ 9ನೇ ಭಾಗ & 11ನೇ ಅಧಿಸೂಚಿಯನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು.
> ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ -> ಮೊದಲು ರಾಜಸ್ಥಾನದ ನಾಗೂರ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆ

ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ದಿನ - ಏಪ್ರಿಲ್ 24

ಸಂವಿಧಾನದ ತಿದ್ದುಪಡಿ

> ಸಂವಿಧಾನದ 20ನೇ ಭಾಗ
> A 368 ಪ್ರಕಾರ

ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷೆಗಳು

> 17ನೇ ಭಾಗ & 8ನೇ ಅಧಿಸೂಚಿಯಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
> A 343-351 ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ
> 21ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ -1967 - ಸಿಂಧಿ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು

71ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ - ಕೊಂಕಣಿ, ಮಣಿಪುರಿ, ನೇಪಾಳಿ

92ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ - 4 ಭಾಷೆ - ಬೋಡೋ, ಡೋಗ್ರಿ, ಮೈಥಿಲಿ, ಸಂತಾಲಿ

ಒಟ್ಟು ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷೆ - 22

* ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗ

> ಸಂವಿಧಾನದ 15ನೇ ಭಾಗ A324

> ಚುನಾವಣಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವವರು => ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು

> ಅಧಿಕಾರ 6 ವರ್ಷ or 65 ವರ್ಷ

ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಚುನಾವಣಾ ಆಯುಕ್ತರು ಸುಕುಮಾರ್ ಸೇನ್

* ಕೇಂದ್ರ ಲೋಕಸೇವಾ ಆಯೋಗ

> A315 ಪ್ರಕಾರ ಈ ಆಯೋಗ ರಚನೆ

> ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ನೇಮಕಾತಿ - ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ

* ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗ

> A280 ಪ್ರಕಾರ ರಚನೆ

> ರಾಜ್ಯ & ಕೇಂದ್ರಗಳ ನಡುವಿನ ಹಣಕಾಸು ವಿತರಣೆ.

1ನೇ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗ - 1952
ಅಧ್ಯಕ್ಷರು -> ಕೆ.ಸಿ. ನಿಯೋಗಿ

* ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿ

> 1952ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆ

> A263 ಪ್ರಕಾರ ರಚನೆ

> ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ.

> ಇದನ್ನು ಸೂಪರ್ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ & ರಬ್ಬರ್ ಸ್ಟಾಂಪ್ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

* ನೀತಿ ಆಯೋಗ (NITI)

> National Institute of transforming India.

> ಜನವರಿ 1, 2015 ರಂದು ಆರಂಭ

> ಅಧ್ಯಕ್ಷರು - ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಯೋಗ

> ಸ್ಥಾಪನೆ 1993

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹಿಳಾ ಆಯೋಗ

> ಸ್ಥಾಪನೆ - 1992

ಮೊದಲ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹಿಳಾ ಆಯೋಗ ರಚನೆ.
ಜನವರಿ 31, 1992
ಅಧ್ಯಕ್ಷರು -> ಜಯಂತಿ ಪಟ್ನಾಯಕ್